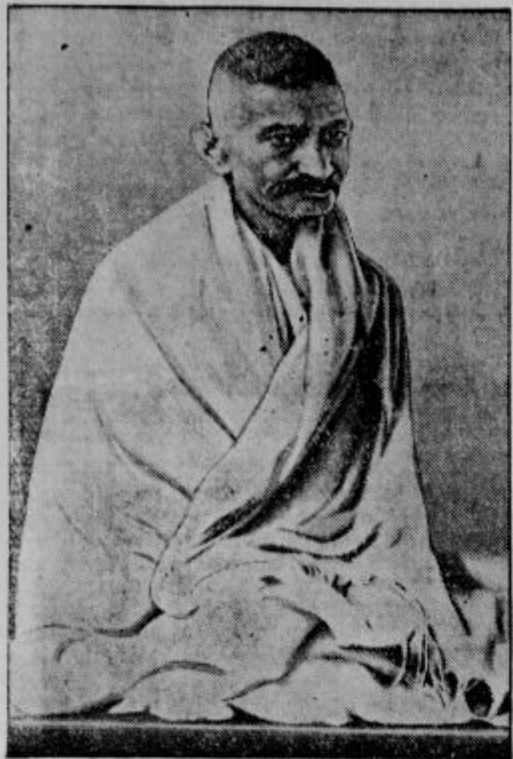

Za mrežami...

Mahatma Gandhi sedi še naprej v indijski Yerravda-ječi. Njegovo življenje tu pa se komaj razlikuje od življenja v svobodi. Saj so mu vendar odprte vse ugodnosti in z njim ravna po prizanesljivosti, kar se da. Svoje prostore ima v prvem razredu političnih kaznjencev, ki nudi v nasprotju z ostalimi dvema razredoma prav prijetno življenje. Vsakemu jetniku je najgorenjša samota, v kateri ždi; ločen je od zunanega sveta in prijateljev. Gandhi tega ne pozna. V isti celici z njim živi prijatelj: bivši predsednik narodnega kongresa Patel in tajnik Desai.

Gandhi zapušča sleherni jutro že ob štirih svoje ležišče, železno posteljo z žimnico. Za blazino uporablja knjige. Posteljo stoji na prostem in le v deževnih dneh jo prenesejo na verando. Gandhi je prvotno ležal kar na golih tleh, pa je to kmalu opustil, da bi si ohranil zdravje. Saj je videl, da ga vlada ne bo pustila iz zaporov kakor leta 1924, ko mu je radi zrahljanega zdravja odprla vrata.

Takoj ko vstane, molči dvajset minut. Nato se posveti korespondenci. Največ piše svojim mladim učencem, pri tem pa tako skopari z državnim pisarnim papirjem, da so pisma večkrat le neznatni papirčki. Po sprejemu po jetniški verandi gre ob

šestih zajtrkovat. Prva Gandhijeva jed obstoja iz sira, dateljev in grozdja. Med zajtrkom opazuje, kako doje njegovi kozi. Čestokrat se igra s tema kozama kakor otrok.

Gandhi se zelo rad poigra z dijeto. Pred nedavnim je nenadoma sklenil, da ne bo več pil kozjega mleka in ne jedel svežega sadja. V teku enega samega meseca je zgubil 7 kg na teži in je tehtal le še 47 kg. Ravnatelj jetnišnice mu je izjavil, naj nikar več kaj podobnega ne poskuša, ker da je vlada odgovorna za njegovo zdravje. Ko je nato Gandhi vprašal, če spada kozje mleko tudi k njegovi kazni, in mu je ravnatelj pritrdil, se je Gandhi takoj vrnil k prejšnjemu jedilnemu receptu. — Po zajtrku Gandhi živa, nato suče volno in končno prede do pol enajste. Vmes pa se zabava z jetniškimi ravnateljem, ki ga obišče sleherni dan. Vsak mesec ga temeljito preišče zdravnik, a vsak teden ga skrbno stehtajo. O njegovi teži je popisano že cel dnevnik. Nato se okopje v mrzli vodi in gre h kosilu. Tu dobi sir, datlje, ržen kruh, kuhano zelenjavo in mandljevo kašo. Gandhi se je sicer zaljubljal, da ne bo nič kuhanega jedel, vendar se ni tega strogo držal. Med kosilom mu tajnik čita časopise, katere dobiva z dovoljenjem jetniškega vodstva. Po kratkem snu se Gandhi osveži s kozarcem mrzle limonade, katero zaslaja z natronom. Potem prejema osebno pošto. Prvotno so njegovo pošto, ki je prihajala in odhajala, zelo strogo cenzurirali. Potem so pa to opustili, ker so videli, da se vzdržuje sleherne politične diskusije. V prečestih pismih so ga njegovi vpraševali, kako bi si duševne sile osebnosti najbolje zgradili. Ko pregleda svojo korespondenco, se spravi h kolovratu, ki si ga je sam izdelal; tu sedi redno dve uri.

Za tem je prišla večerja, med katero vnovič sledi molzenju koz, nato pa naredi sprehod po verandi. Ob pol osmih se Gandhi znova sestane s svojimi prijatelji, potem pa se preda knjigam. Najraje čita filozofijo, astronomijo, zgodovino in državno pravo. V pismih vedno prosi prijatelje, naj mu pošljejo knjig. Točno ob 21.40 gre Gandhi k počitku. Neposredno pred spanjem vzame še dnevnik, kamor vestno zapiše, koliko metrov volnenga sukanca je napredel, kaj je danes prijateljem pisal in kaj se je važnejšega zgodilo.

Monotonost življenja v ječi se še z večjo monotonostjo poveča v dneh, ko Gandhi radi zaobljuje zvesto molči. Obiskovalcev sploh več ne sprejema v ječi. Odrekel se je pravici, da bi ga njegovi najbližji sorodniki obiskovali, češ, da bi bili z obiskom v ječi ponižani. Kot ponižanje je čutil Gandhi, ko je bil od svojih obiskovalcev ločen z železno mrežo. Ko pa so mu prepovedali sprejeti njegovo angleško tajnico, miss Slade, se je odrekel slehernemu obisku.

Do'arske princeze

Tudi v sodobnem času denarne in gospodarske krize in brezposelnosti žive ljudje, ki prejema nad milijon letnega dohodka. Med srečnimi najdemo tudi ženske, pred vsem seveda v Ameriki. Med 511 Amerikanci, ki po davčnem seznamu zaslužijo letno nad milijon dolarjev, je 74 žensk in od teh nič manj kot 29 še neporočenih. Dve med temi dolarskimi princesami prejmeta letno celo nad 6 milijonov dolarjev. Od teh bogatašinj jih živi 11 v New Yorku. — Na evropskem kontinentu je kajpada precej drugače. Tu se doseže največja višina dohodkov do 100.000 mark. Toliko zasluži letno 4000 ljudi. Za take zaslužke ima Amerika nad 80.000 ljudi. Še zmerom bogata Anglija ima 25.000 ljudi z več kot 100.000 mark letnih dohodkov. — Kolika premoženja se skrivajo za temi dohodki, si moramo misliti. Vendar imajo manj bogati tudi nekaj dobrega: rešeni so skrbi, da bi se jim v tem labilnem času nenadoma vse premoženje v peno ne spremenilo. Sicer se pa tudi v Ameriki, ki je najbolj nenaravna v socialnih razlikah, niža število dolarskih princez in bomo počasi prišli vsaj do približnega izenačenja stenov.

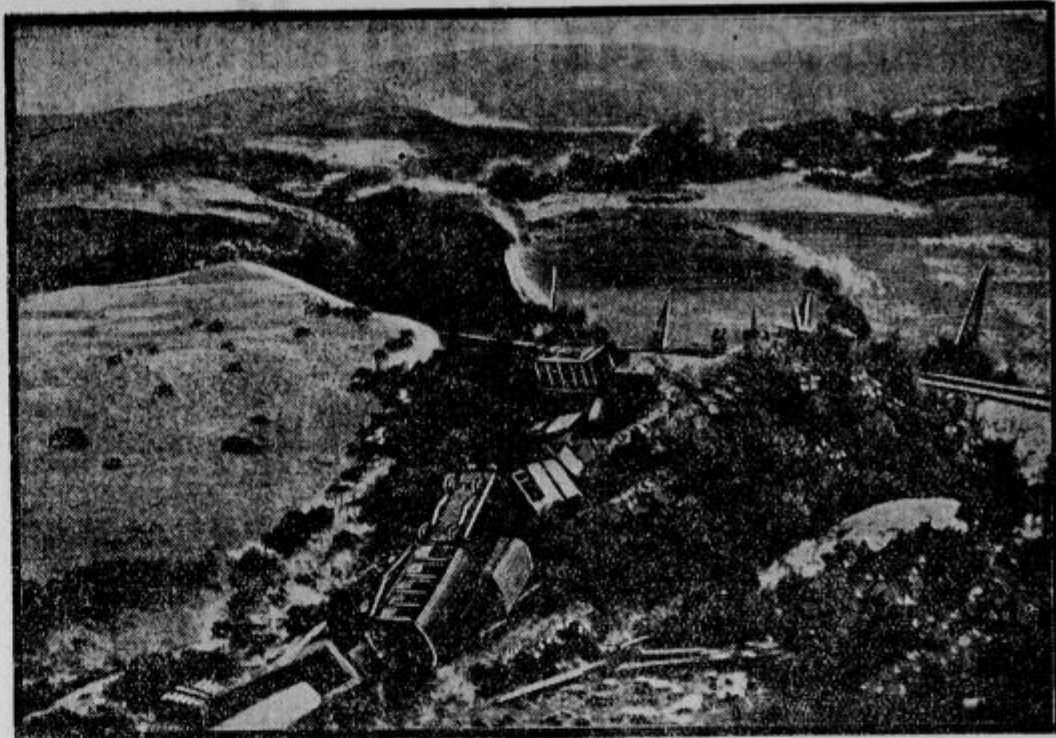
Novi višinski svetovni rekord z letalom. Anglež Ovinis je dosegel v letalu višino 13.711 m in s tem zboljšal svetovni rekord, ki ga je postavil Amerikanec Soucek za 100 m. Vprašanje je, če se bo nemškimi in francoskim stratosfernim letalom, ki so sedaj v gradnji, posrečilo doseči to izredno višino.

Maska ga je umorila

V Berlinu je 18 leten mladenič stikal po omari in našel staro plinsko masko, katero je oče prinesel iz svetovne vojne. Ogledoval jo je in jo končno posadil na obraz. Pa naenkrat mu je zmanjkalo zraka. Mladenec si je zamažal nos sneti masko, bila je pretesna na obrazu in so se robovi zajedli v kožo. Zgrudil se je in se zadušil.

Proti bogokletstvu

V holandskem parlamentu so poslanci izglasovali zakon proti bogokletstvu in žalitvam verskih čuvstev. Bogokletniki in sramotilci verskega prepričanja bodo kaznovani z globami in zaporom. Povod za ta zakon so dali članki v komunističnem listu »Tribune«. Seveda je vprašanje, v koliko ne bodo te prepovedi le na papirju, kakor so v tej in oni državi, ki je že davno podobne zakone podpisala...

Prvi posnetek železniške nesreče v Algiru. V Algiru je strmoglavil vlak, ki je vozil polk tujskih legionarjev, v prepad. Preko 100 legionarjev je bilo mrtvih, več kot 300 pa ranjenih. Naša slika nam kaže kraj nesreče; točno se vidijo prednji vagoni v jarku

Najvišje priznanje

Te dni je najvišja kulturna ustanova v Franciji, francoska akademija, podelila veliko nagrado šolskim sestram, ki so članice Brezmadežnega društva. Ta kongregacija je bila ustanovljena 1836 za pomoč misijonarjem. Sestre z veliko ljubeznijo poučujejo otroke, posebne zasluge imajo pri poučevanju francoskega jezika. Zanimivo pa je pri vsem tem dejstvo, da sestre, ki so prejele največje francosko odlikovanje, ne smejo imeti v Franciji svojih šol; brani jim to zakon, katerega so izglasovali framacioni.

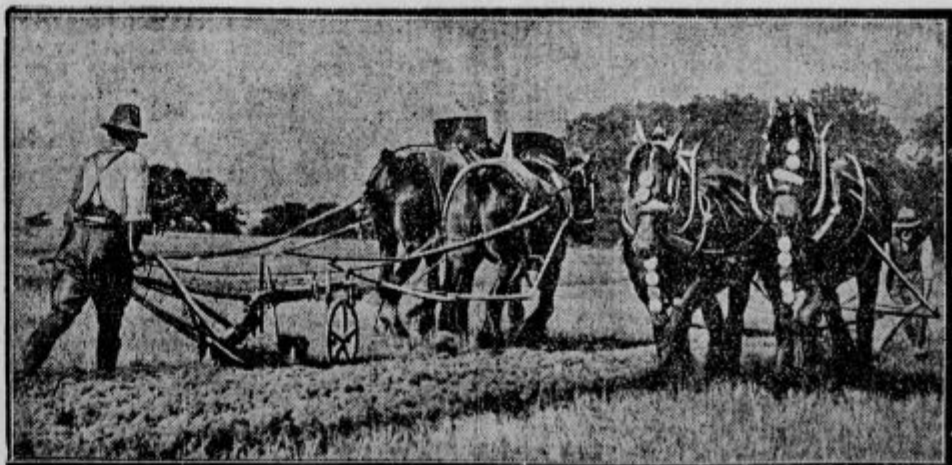
Letalska nesreča. Malo nato, ko se je francosko poštno letalo dvignilo z monakovega centralnega letališča Croydena, je že tresčilo v cvetličnjak nekega croydenskega hotela; pilot je bil na mestu mrtve, spremljevalec pa težko ranjen

Francoska abstinenca

Pred vojno so francoski krčmarji vključevali v jedilni račun tudi pijačo. Po vojni pa so ta običaj odpravili. In zdaj so se dvignili vinogradniki, ki vodijo propagando, da bi se ta stara navada vrnila. Pravijo namreč, da je prodaja vina zelo nazadovala, ker si redkokdo posebej naroči vino. Uspeh te propagande je že viden. Nad 350 krčem se je vrnilo k jedilnim računom, kjer je vključeno tudi vino. Abstinenca na Francoskem se torej obrata hrbet...

Kaj zahtevajo

Kitajski banditi, ki so pred dvanajstimi dnevi ugrabili mlada angleška zakonca, so se zdaj oglašili. Očetu mlade žene so pisali, naj plača 700.000 kitajskih dolarjev, 200 samokresov, velike množice streliva, zlatih prstanov, uhanov in ur, nakar mu bodo vrnila hčer. Njenemu možu pa da bodo odrezali ušesa, ako ne bo azijska petrolejska družba, pri kateri je bil uslužben, takoj začela s pogajanjem... Tako mogočno gospodarijo gospodje banditi na Kitajskem.

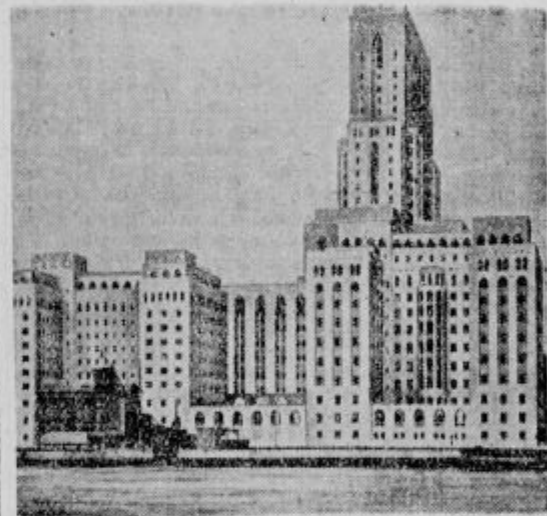
Jesen prihaja. Zemlja je trudna, vse sokove je dala koreninam trav in žit. In kmetič jo rahlija, da se bo pod belim zimskim plaščem spočila in nabrala novih moči za pomlad...

Rockefellerjeva „cerkev“

V New Yorku stoji na trgu Riverside Drive ogromna cerkev, za katero je položil denarnik Rockefeller visoke vsote, zato si je prevzela po njem naslov: »Rockefellerjeva cerkev«. Ime »cerkev« nosi ta zgradba menda zato, ker se pne v višino v družbi z nebotačniki in ima obliko cerkvene stolpe; ima pa edini namen, da služi umetnosti in znanosti prav po ameriškem načinu. Učenjaki, umetniki pa tudi vojskovodje iz starega in novega sveta imajo v tem edinstvenem muzeju slike po stenah. In vse te slike so izdelane po svetniško; tudi radi tega se menda zgradba imenuje »cerkev«.

Število slik presega dvatisoč; štirje italijanski slikarji, ki žive v Ameriki, so jih tekom dveh let zmazali, saj o ustvarjanju dvatisoč slik v dveh letih ni mogoče govoriti. Ni čuda, da so ti slikarji pri toliki fabrikaciji slik stilizirali vse obraze po eni shemi, tako, da je težko ločiti človeka od človeka na stenah »cerkve«. Celo splošno znanega Einsteina z muko razbereš s slike. Pri vsem tem pa — in to je po ameriških pojmih glavna stvar — niso, žal, nikogar izpustili. Grk Hypokrat visi zraven ameriškega generala Armstronga, Tomaž Akvinski zraven Spinoze, Luter poleg Frančiška Asiškega.

Razen galerije mož je razvrščen v tej zgradbi zgodovinski razvoj godal in sicer od egiptanske harfe do gramofona in radija. Odlomki iz starega in novega zakona se javljajo v alegoričnih slikah. Tudi vidimo slike, kjer se proslavlja delo: oranja, setve žetve... Evropec stoji pred tipičnim izrazom ameriške duševnosti bolj v ogorčenosti kot ironiji. Tudi nekaj Amerikancev je, ki jim je to nesmisel in s posmehom gledajo na tovrstno čaščenje znanosti in umetnosti. Vendar misli ogromna večina Newyorčanov in Američanov povsem drugače. Za nje je ta »cerkev« čudovito delo, največji tempel sveta, saj so mu samo glavna vrata 130 m visoka...

Bolnišnica za 30 milijonov dolarjev. V New Yorku na obrežju reke East River so zgradili kolosalno bolnišnico, za katero so plačali 30 milijonov dolarjev. Nepotrebno bi bilo omenjati, da je notranje prostore urejeno po najmodernejših medicinskih predpisih.

V neki trgovini so delali neprestano od osmih do poldne. Novi delavec Martin je nastopil točno ob osmih. Okrog desete pa postane lačen, izvleče iz žepa svojo malico in ugrizne. Ko gospodar opazi to, pokliče Martina in mu reče: »Poslušajte, Martin, pri nas nimamo malice.«

»To sem tudi slutil,« odvrne Martin in je dalje, »zato sem jo prinesel s seboj.«

Prestolonaslednik se igra na cesti. Francoska avto firma je darovala sinčku maroškega sultana Muhameda, ki biva začasno v Parizu, miniaturni avto za igračo. Mala orientalska visokost je bila tako navdušena nad igračo, da je takoj na cesti poskusila voziti in niti francoskim dostojanstvenikom, ki so spremljali sultana, se ni posrečilo pregovoriti dečka, da bi se umaknil s ceste. Oficirji in svetniki morajo potrpežljivo čakati, da se mali naigra...

Podzemno jezero

Vrtanja v južnem delu Moskve so prinesla velika presenečenja. V globini okrog 700 metrov so našli solno jezero, ki je izredno bogato na vrednostnih kemikalijah. Že tri leta so vrtali, toda šele zdaj se je pokazal uspeh. Solna gostota je približno petkrat tako velika kakor v morju. V globini okrog 750 metrov so zadeli v kemikalijasto plast. Te najdbe so prepustili profesorju Dimitriju Perkinu, da jih znanstveno preišče. — Podobne uspehe so dosegli tudi pri kopanjih v bližini Solikamska, največjega solnega rudnika v sovjetski uniji.

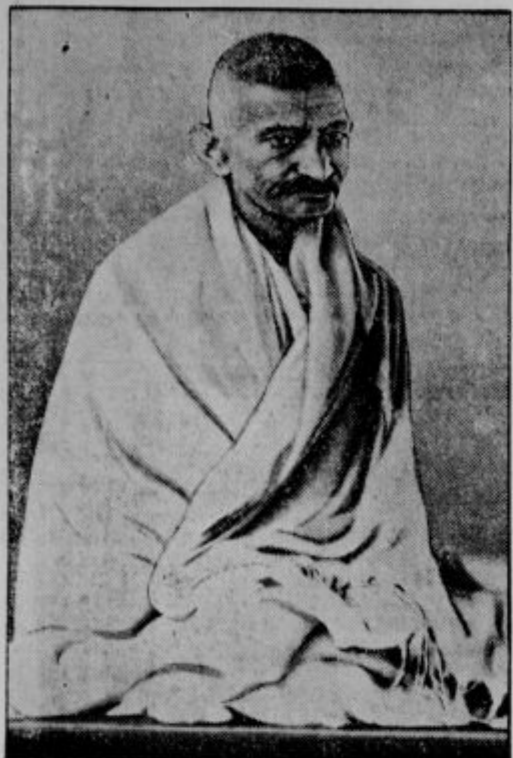
Banditi nad sodnika

Ze drugič se je zgodilo, da je postal ameriški sodnik žrtev maščevanja. To pot je bil to sodnik v Manchesteru v državi Kentucky. Šel je s tremi znanci z doma. Komaj je stopil na cesto, se je s sodišča, ki leži nasproti njegovemu domu, uhlj pravil dež krogel iz strojne puške. Sodnik s prijatelji je obležal mrtve. Morilci so pobegnili.

Žrtvi znanosti

Ruski inženir Kumanov, ki je iznašel tako aevaren strupeni plin, da ne bi njegove učinkovitosti vzdržale vse maske proti plinom dosežanega sistema, je s svojim asistentom postal žrtev lastne iznajdbe. V laboratoriju so ju namreč našli pri plinskih aparatih mrtva.

Za mrežami...

Mahatma Gandhi sedi še naprej v indijski Yeravda-ječi. Njegovo življenje tu pa se komaj razlikuje od življenja v svobodi. Saj so mu vendar odprte vse ugodnosti in z njim ravna jo prizanesljivo, kar se da. Svoje prostore ima v prvem razredu političnih kaznjencev, ki nudi v nasprotju z ostalima dvema razredoma prav prijetno življenje. Vsakemu jetniku je najgorenjša samota, v kateri ždi; ločen je od zunanjega sveta in prijateljev. Gandhi tega ne pozna. V isti celici z njim živi prijatelj: bivši predsednik narodnega kongresa Patel in tajnik Desai.

Gandhi zapušča sleherno jutro že ob štirih svoje ležišče, železno posteljo z žimnico. Za blazino uporablja knjige. Postelj stoji na prostem in le v deževnih dneh jo prenesejo na verando. Gandhi je prvotno ležal kar na golih tleh, pa je to kmalu opustil, da bi si ohranil zdravje. Saj je videl, da ga vlada ne bo pustila iz zaporov kakor leta 1924, ko mu je radi zrahljanega zdravja odprla vrata.

Takoj ko vstane, moli dvajset minut. Nato se posveti korespondenci. Največ piše svojim mladim učencem, pri tem pa tako skopari z državnim pisemskim papirjem, da so pisma večkrat le neznatni papirčki. Po sprejemu po jetniški verandi gre ob

šestih zajtrkovat. Prva Gandhijeva jed obstoja iz sira, dateljev in grozdja. Med zajtrkom opazuje, kako doje njegovi kozi. Čestokrat se igra s tema kozama kakor otrok.

Gandhi se zelo rad poigra z dijeto. Pred nedavnim je nenadoma sklenil, da ne bo več pil kozjega mleka in ne jedel svežega sadja. V teku enega samega meseca je zgubil 7 kg na teži in je tehtal le še 47 kg. Ravnatelj jetnišnice mu je izjavil, naj nikar več kaj podobnega ne poskuša, ker da je vlada odgovorna za njegovo zdravje. Ko je nato Gandhi vprašal, če spada kozje mleko tudi k njegovi kazni, in mu je ravnatelj pritrdil, se je Gandhi takoj vrnil k prejšnjemu jedilnemu receptu. — Po zajtrku Gandhi živa, nato suhe volno in končno prede do pol enajste. Vmes pa se zabava z jetniškimi ravnateljem, ki ga običajno sleherni dan. Vsak mesec ga temeljito preišče zdravnik, a vsak teden ga skrbno stehajo. O njegovi teži je popisano že cel dnevnik. Nato se okoplje v mrzli vodi in gre h kosilu. Tu dobi sir, datlje, ržen kruh, kuhano zelenjavo in mandljevo kašo. Gandhi se je sicer zaobljubil, da ne bo nič kuhanega jedel, vendar se ni tega strogo držal. Med kosilom mu tajnik čita časopise, katere dobiva z dovoljenjem jetniškega vodstva. Po kratkem snu se Gandhi osevi s kozarcem mrzle limonade, katero zaslaja z natronom. Potem prejema osebno pošto. Prvotno so njegovo pošto, ki je prihajala in odhajala, zelo strogo cenzurirali. Potem so pa to opustili, ker so videli, da se vzdržuje sleherne politične diskusije. V prejšnjih pismih so ga njegovi vpraševali, kako bi si duševne sile osebnosti najbolje zgradili. Ko pregleda svojo korespondenco, se spravi h kolovratu, ki si ga je sam izdelal; tu sedi redno dve uri.

Za tem je prišla večerja, med katero vnovič sledi molitvi, nato pa naredi sprehod po verandi. Ob pol osmih se Gandhi znova sestane s svojima prijateljskima, potem pa se preda knjigam. Najraje čita filozofijo, astronomijo, zgodovino in državno pravo. V pismih vedno prosi prijatelje, naj mu pošljejo knjig. Točno ob 21.40 gre Gandhi k počitku. Neposredno pred spanjem vzame še dnevnik, kamor vestno zapiše, koliko metrov volnenega sukanca je napredel, kaj je danes prijateljem pisal in kaj se je važnejšega zgodilo.

Monotonost življenja v ječi se še z večjo monotonostjo poveča v dneh, ko Gandhi radi zaobljube zvesto molči. Obiskovalcev sploh več ne sprejema v ječi. Odrkel se je pravici, da bi ga njegovi najbližji sorodniki obiskovali, češ, da bi bili z obiskom v ječi ponižani. Kot ponižanje je čutil Gandhi, ko je bil od svojih obiskovalcev ločen z železno mrežo. Ko pa so mu prepovedali sprejeti njegovo angleško tajnico, miss Slade, se je odrekel slehernemu obisku.

Do'arske princeze

Tudi v sodobnem času denarne in gospodarske krize in brezposelnosti žive ljudje, ki prejemajo nad milijon letnega dohodka. Med srečnimi najdemo tudi ženske, pred vsem seveda v Ameriki. Med 511 Amerikanci, ki po davčnem seznamu zaslužijo letno nad milijon dolarjev, je 74 žensk in od teh nič manj kot 29 še neporočenih. Dve med temi dolarskimi princesami prejemata letno celo nad 6 milijonov dolarjev. Od teh bogataščin jih živi 11 v Newyorku. — Na evropskem kontinentu je kajpada precej drugače. Tu se doseže največja višina dohodkov do 100.000 mark. Toliko zasluži letno 4000 ljudi. Za take zaslužke ima Amerika nad 80.000 ljudi. Še zmerom bogata Anglija ima 25.000 ljudi z več kot 100.000 mark letnih dohodkov. — Kolika premoženja se skrivajo za temi dohodki, si moramo misliti. Vendar imajo manj bogati tudi nekaj dobrega: rečeni so skrbni, da bi se jim v tem labilnem času nenadoma vse premoženje v peno ne spremenilo. Sicer se pa tudi v Ameriki, ki je najbolj nenaravna v socialnih razlikah, niža število dolarskih princez in bomo počasi prišli vsaj do približnega izenačenja stanov.

Prestolonaslednik se igra na cesti. Francoska avto firma je darovala sinčku maroškega sultana Muhameda, ki biva začasno v Parizu, miniaturni avto za igranje. Mala orientalska visokost je bila tako navdušena nad igrarčjo, da je takoj na cesti poskusila voziti in niti francoskim dostojanstvenikom, ki so spremljali sultana, se ni posrečilo pogovoriti dečka, da bi se umaknil s ceste. Oficirji in svetniki morajo potrpežljivo čakati, da se mali naigra...

Podzemno jezero

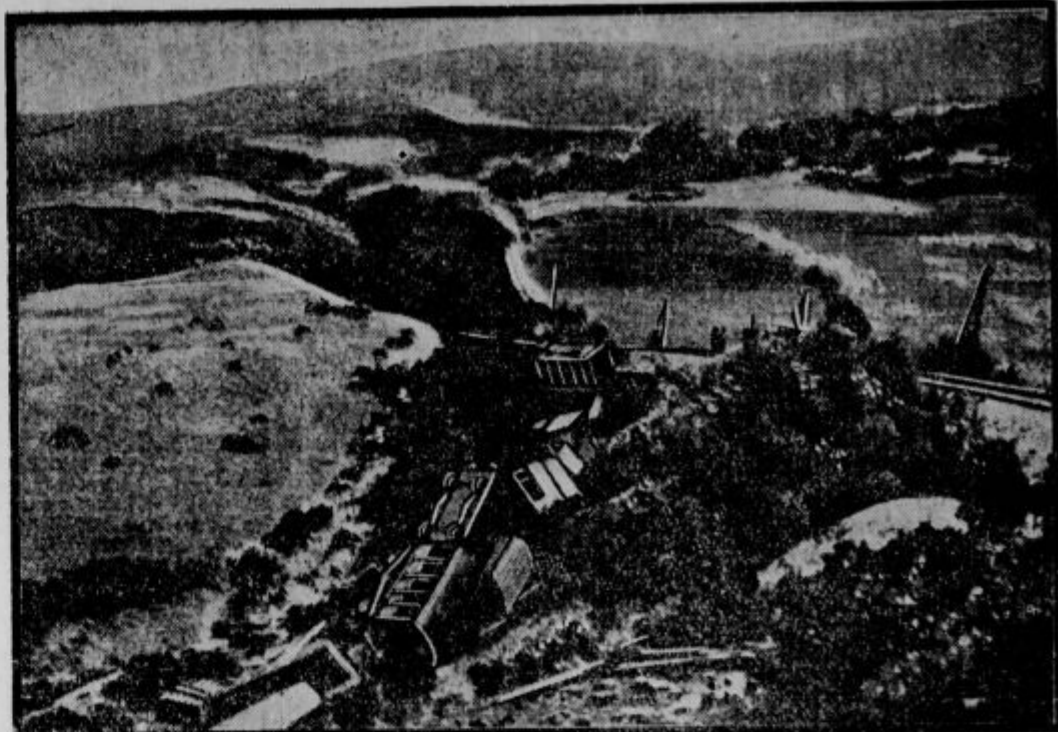
Vrtanja v južnem delu Moskve so prinesla velika presenečenja. V globini okrog 700 metrov so našli solno jezero, ki je izredno bogato na vrednostnih kemikalijah. Že tri leta so vrtali, toda šele zdaj se je pokazal uspeh. Solna gostota je približno petkrat tako velika kakor v morju. V globini okrog 750 metrov so zadeli v kemikaljsko plast. Te najdbe so prepustili profesorju Dimitriju Perkinu, da jih znanstveno preišče. — Podobne uspehe so dosegli tudi pri kopanjih v bližini Solikamska, največjega solnega rudnika v sovjetski uniji.

Banditi nad sodnika

Ze drugič se je zgodilo, da je postal ameriški sodnik žrtev muševanja. To pot je bil to sodnik v Manchestru v državi Kentucky. Šel je s tremi znanci z doma. Komaj je stopil na cesto, se je s sodišča, ki leži nasproti njegovemu domu, ulil pravi dež krogel iz strojne puške. Sodnik je prijatelj je obležal mrtve. Morilci so pobegnili.

Žrtvi znanosti

Ruski inženir Kumanov, ki je iznašel tako acvaren strupeni plin, da ne bi njegove učinkovitosti vzdržale vse maske proti plinom dosedanjega sistema, je s svojim asistentom postal žrtev lastne iznajdbe. V laboratoriju so ju namreč našli pri plinskih aparatih mrtva.

Prvi posnetek železniške nesreče v Algiru. V Algiru je strmoglavil vlak, ki je vozil polk tujskih legionarjev, v prepad. Preko 100 legionarjev je bilo mrtvih, več kot 300 pa ranjenih. Naša slika nam kaže kraj nesreče; točno se vidijo predaji vagoni v jarku

Najvišje priznanje

Te dni je najvišja kulturna ustanova v Franciji, francoska akademija, podelila veliko nagrado šolskim sestram, ki so članice Brezmadežnega spočetja. Ta kongregacija je bila ustanovljena 1836 za pomoč misijonarjem. Sestre z veliko ljubeznijo poučujejo otroke, posebne zasluge imajo pri poučevanju francoskega jezika. Zanimivo pa je pri vsem tem dejstvo, da sestre, ki so prejele največje francosko odlikovanje, ne smejo imeti v Franciji svojih šol; brani jim to zakon, katerega so izglasovali framacioni.

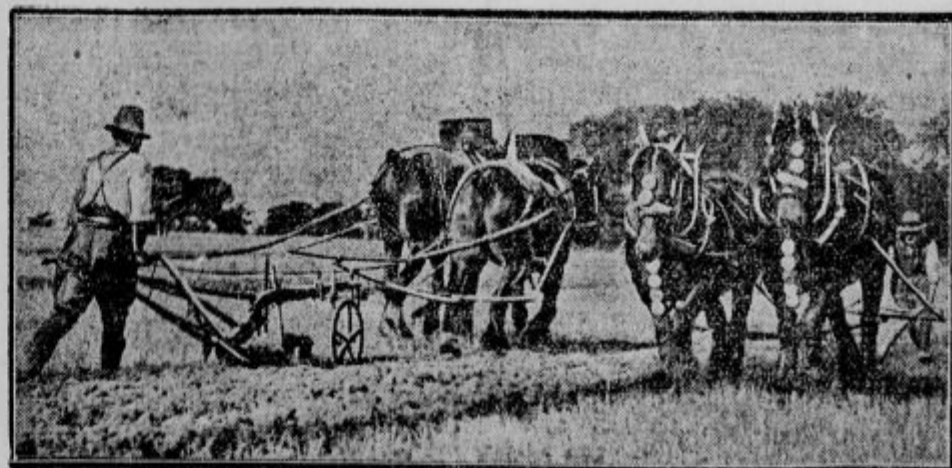
Letalska nesreča. Malo nato, ko se je francosko pošto letalo dvignilo z monakovega centralnega letališča Croydena, je že treščilo v svetilnišček nekega croydenskega hotela; pilot je bil na mestu mrtve, spremljevalec pa težko ranjen

Francoska abstinenca

Pred vojno so francoski krčmarji vključevali v jedilni račun tudi pijačo. Po vojni pa so ta običaj odpravili. In zdaj so se dvignili vinogradniki, ki vodijo propagando, da bi se ta stara navada vrnila. Pravijo namreč, da je prodaja vina zelo nazadovala, ker si redkokdo posebej naroči vino. Uspeh te propagande je že viden. Nad 350 krčem se je vrnilo k jedilnim računom, kjer je vključeno tudi vino. Abstinenca na Francoskem se torej obrača hrbet...

Kaj zahtevajo

Kitajski banditi, ki so pred dvanaajstimi dnevi ugrabili mlada angleška zakonca, so se zdaj oglašili. Očetu mlade žene so pisali, naj plača 700.000 kitajskih dolarjev, 200 samokresov, velike množice streliva, zlatih prstanov, uhanov in ur, nakar mu bodo vrnil hčer. Njehemu možu pa da bodo odrezali ušesa, ako ne bo azijska petrolejska družba, pri kateri je bil uslužben, takoj začela s pogajanjmi... Tako mogočno gospodarijo gospodje banditi na Kitajskem.

Jesen prihaja. Zemlja je trudna, vse sokove je dala koreninam trav in žit. In kmetič jo rahlija, da se bo pod belim zimskim plaščem spočila in nabrala novih moči za pomlad...

Rockefellerjeva „cerkev“

V Newyorku stoji na trgu Riverside Drive ogromna cerkev, za katero je položil denarnik Rockefeller visoke vsote, zato si je prevzela po njem naslov: »Rockefellerjeva cerkev«. Ime »cerkev« nosi ta zgradba menda zato, ker se pne v višino v družbi z nebotičniki in ima obliko cerkvenega stolpa; ima pa edini nameni, da služi umetnosti in znanosti prav po ameriškem načinu. Učenjaki, umetniki pa tudi vojskovodje iz starega in novega sveta imajo v tem edinstvenem muzeju slike po stenah. In vse te slike so izdelane po svetniško; tudi radi tega se menda zgradba imenuje »cerkev«.

Število slik presega dvatisoč; štirje italijanski slikarji, ki žive v Ameriki, so jih tekom dveh let zmazali, saj o ustvarjanju dvatisoč slik v dveh letih ni mogoče govoriti. Ni čuda, da so ti slikarji pri toliki fabrikaciji slik stilizirali vse obraze po eni shemi, tako, da je težko ločiti človeka od človeka na stenah »cerkve«. Celo splošno značnega Einsteina z muko razbereš s slike. Pri vsem tem pa — in to je po ameriških pojmih glavna stvar — niso, žal, nikogar izpustili. Grk Hypokrat visi zraven ameriškega generala Armstronga, Tomaž Akvinski zraven Spinoze, Luter poleg Frančiška Asiškega.

Razen galerije mož je razvrščen v tej zgradbi zgodovinski razvoj godal in sicer od egiptanske harfe do gramofona in radija. Odlomki iz starega in novega zakona se javljajo v alegoričnih slikah. Tudi vidimo slike, kjer se proslavlja delo; oranja, setve žetve... Evropec stoji pred tipičnim izrazom ameriške duševnosti bolj v ogorčenosti kot ironiji. Tudi nekaj Amerikancev je, ki jim je to nesmisel in s posmehom gledajo na tovrstno čaščenje znanosti in umetnosti. Vendar misli ogromna večina Newyorčanov in Američanov povsem drugače. Za nje je ta »cerkev« čudovito delo, največji tempel sveta, saj so mu samo glavna vrata 130 m visoka...

Bolnišnica za 30 milijonov dolarjev. V Newyorku na obrežju reke East River so zgradili kolosalno bolnišnico, za katero so plačali 30 milijonov dolarjev. Nepotrebno bi bilo omenjati, da je notranje prostore urejeno po najmodernejših medicinskih predpisih.

V neki trgovini so delali neprestano od osmih do poldne. Novi delavec Martin je nastopil točno ob osmih. Okrog desete pa postane lačen, izvleče iz žepa svojo malico in ugrizne. Ko gospodar opazi to, pokliče Martina in mu reče: »Poslušajte, Martin, pri nas nimamo malice.«

»To sem tudi slutil,« odvrne Martin in je dalje, »zato sem jo prinesel s seboj.«